

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه نهم تیر ماه ۱۳۲۲ *

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - سؤال آقای انوار از آقای وزیر دارائی و اظهارات آقای وزیر دارائی
- ۳ - بیانات آقای طباطبائی و تقدیم ورقه سئوالیه از آقای نخست
- وزیر
- ۴ - بقیه شور در لایحه استخدام شش نفر مستشار امریکائی و تصویب آن
- ۵ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه .

(مجلس دو ساعت و ربع قبل از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز هفتم تیر ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند **

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
صورت مجلس تصویب شد .

[۲ - سؤال آقای الوار از آقای وزیر دارائی و

اظهارات آقای وزیر دارائی]

الوار - اجازه میفرمائید؟

رئیس - بفرمائید.

الوار - بنده هم عرایضی داشتم خواستم آقای وزیر دارائی

که تشریف دارند توجه بدهم که دو سؤال از شما کرده ام یکی راجع باعتبار دولت که مدتهاست از شما سؤال کرده ام نسبت باعتبار دولت و مصارفی که دولت کرده است در خارج هم خدمت تان عرض کردم هر چه من نگاه میکنم در اعتبار دولت با آن سوابقی که داریم خیلی زیاد تروی شده و مورد ندارد و برای جواب آن حاضر شوید یکی دیگر هم اینکه بنده قبلاً يك سئوالی کرده بودم بعد هم دیدم که در روزنامه اطلاعات هم نوشته است و بد کرده است این موضوع

** عین مذاکرات مشروح یکصد و هفتاد و هفتمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

** اسامی غالبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غالبین اجازة آقایان : مجدذیبائی - دکتر سمعی - منصف - تولیت - شهداوست - ملازری - سمعی - اورنگک - طالش - رحمت سمعی - نشار - مشیر دوانی - مکرم انشار - شجاع - جزه تاش - مهدب - فرشی - دادور - کارزوبان - اصفهانی - سلطانی - صادق وزیری - شهابنگک - کامل ماکو - نصر تیان - بوداخیان - ارکانی .

را متأسفانه تا کنون نه از طرف دولت و نه از طرف آقای دکتر میلیسپو رئیس کل دارائی جوابی داده نشده است و آن راجع بگزارشی است که اخیراً ایشان داده اند بوزارت دارائی و اظهار کرده اند که باید کمکهای متفقین به ایران بکنند از آن جمله نوشته است راجع بکمک هفتمین این کمک هفتمین را بنده که نگاه کردم حقیقاً اعصابم بلرزه در آمد يك عنوانی این جور و تحت يك عبارت فیلسوفانه و پیچیده اظهار داشته متفقین کمکی که باید بکنند باینجا يك قرار دادی که نه مجلس اطلاع دارد و نه ماها اطلاع داریم رئیس کل مالیه که باید رعایت قوانین ما را بکنند تا هیچ قراردادی از مجلس شورای ملی نگذرد رسمیت ندارد ایشان این را يك عنوانی کرده اند يك صحبتی کرده اند بعد از يك عبارت فیلسوفانه نوشته اند منطقاً اینها هیچ نباید دعوی بمانکنند من نفهمیدم آنها چه دعوی بما دارند تا قانون اساسی حاکم است بر ما تا اصل ۲۴ قانون اساسی حاکم است که میگوید هیچ قرارداد و مقاله نامه را تا به مجلس نیاید و مجلس اطلاع پیدا نکند و تا نمایندگان ملت رأی ندهند رسمیت ندارد این چه جوری است؟ (صحیح است) این را هم خدمت تان عرض کرده ام وقتی بمجلس آمدید و امیدوار هستم در این خصوص هم يك جوابی بدهید موضوع دیگر اینکه امروز صبح که می آمدم رعایای دهات بالا آمده بودند نزد من گفتند که وزارت مالیه گفته است و اعلان کرده است هر گاوی باید پنج تومان بدهد این را من نمیدانم از طرف مالیه دستور داده اند یا از طرف شهرداری در هر صورت مالیه باشد یا بلدیة باشد نظر ما بخود وزیر محترم مالیه است و طرف ما ایشانند در گرفتن مالیات از مردم طرف ما وزارت مالیه است این است از ایشان سؤال میکنم تقاضا میکنم در این سه موضوع چنانچه مرحمت میفرمایند توضیحی بدهند مخصوصاً موضوع دوم را که بنده خیلی علاقه مند هستم بهش یعنی بنده که خیر مجلس شورای ملی علاقه مند است همه علاقمندیم فرقی ندارد يك موضوعی است که دارد بفریح میشود و اهمیت پیدا میکند و ریشه پیدا میکند و زمینه پیدا میکند این زمینه بوزاری يك ایرانی

که مطلقاً آزاد بوده و هست کم کم دارند يك زنجیر هائی از اطراف برای او درست میکنند که اسباب زحمت میشود این را بیابند و توضیح بدهند (صحیح است)

وزیر دارائی (آقای بیات) - سؤالی که نه اینده محترم کرده اند خدمت شان عرض کردم چون اصل موضوع را نوشته اند که مقصودشان چیست البته بنده سوابق امر را بدست می آورم و بعداً جواب عرض میکنم خدمت شان بطور کلی عرض میکنم که این موضوعات را که می فرمائید مشروح بفرمائید که اگر اطلاعاتی لازم است تهیه کنم و بعد جواب عرض کنم در قسمت دوم هم البته در جلسه بعد انشاء الله جواب میدهم قسمت اخیر را هم وزارت دارائی گمان نمیکند هیچ مالیاتی که قانونی نباشد مطالبه کند و از کسی بگیرد این را هم تحقیق میکنم بعداً جواب عرض میکنم.

۳ - بیانات آقای طباطبائی و تقدیم ورقه سئوالیه از آقای نخست وزیر

رئیس - آقای طباطبائی .

طباطبائی - عرض کنم اگر چه ارزش سؤال هم کم کم دارد از بین میرود برای اینکه وزرای مسؤل اینجا حاضر نمیشوند برای جواب یا وقتی که تشریف میاورند يك پرت و پلاهایی میگویند و راهشان را میشکند و میروند با اینحال عرض میکنم بنده يكماه متجاوز است از رئیس الوزراء سؤالی کرده ام هنوز جوابی بمن داده نشده است يك سئوال دیگری هم حالاً دارم راجع بیک موضوعی عجیب که پرونده آنها هم هست و موجود است . واقعاً عجب مسخره ایست اودن مملکت مشروطه چه جوری رفتار میشود .!! عرض کردم پرونده آن هم پیش بنده هست يك آدمی یکی از مأمورین عالیرتبه دولت شرحی به بنده می نویسد البته بنده مقتضی نمیدانم که این مشروح را اینجا بخوانم و عیناً تقدیم مقام ریاست میکنم و خواهش میکنم يك توجهی باین مسئله و باین عرض بفرمایند که این عرض کم نشود مثل عرض های دیگر .

رئیس - هیچ چیزی آقا در مجلس کم نمیشود.

طباطبائی - مطلب این است که ما هر چه سعی میکنیم

اداره اوضاع عمومی این کشور تا يك حدی بصورت قانونی در بیاید و از آن ترتیب خودسری و قلدری سابق بیرون بیاید متأسفانه موفق نمیشویم بنده فقط دو سه سطر از این عرضیه ای را که این شخص برای من نوشته است بجهت آقایان میخوانم تا ملاحظه بفرمائید که در کدام نقطه دنیا که ابدأ هیچ بوئی از تشکیلات و قانون گذاری در آنجا ها برده نشده است يك همچو کار هائی میکنند و يك نفر از مأمورین دولت را علناً و بشهود در برابر دوست هزار نفر اذالی بعد از فحاشی ناموسی و چه و فلان که نمیخوانم بر اثر ضربات مشت و لگد دندانم را بشکنند چشم ویرا نایینما نمایند باین مقدار هم قناعت نشده با سر نیزه های دژبانی در شهر بگردانند . این مجرم - گناهکار - بسیار خوب فرض میکنیم این طور باشد اگر واقعاً مجرم و گناه کار است با قانون و اصولی که معمول است باید رفتار بشود با او که بشود گفت این مملکت مملکت آدمها است در حبشه هم معمول نیست اینجور مأمور را که کتک بزنند و دور شهر بگردانند بر فرض اینکه يك مأمور عالیرتبه ای گناه و خطا هم کرده باشد اختلاس کرده باشد این را که نمی زنند فحش نمی دهند . با سر نیزه نظامی دور شهر نمی گردانند نمیدانم این چه ترتیبی است؟ و این معمول کجا است؟

یکی از نمایندگان - در کجا آقا؟

طباطبائی - در تبریز . این شخص خودش تبریزی است رئیس شهرداری تبریز است این هم دوسیه اوست که نزد بنده است این هم سؤالی است که آقای رئیس الوزراء راجع به این موضوع کرده ام که بیابند و جواب بدهند . تقدیم مقام ریاست میکنم .

طوسی - خواستم آقای طباطبائی را توجه بدهم چون يك چیزی فرمودند که درست متوجه نشدم گویا فرمودند کم نشود . همچو چیزی فرمودند .

طباطبائی - آخر يك وقتی يك طرحی دادم و کم شد .
رئیس - آن طرح هم موجود است آقا . کم نشده است
طوسی - بلی موجود است . حاضر است .

رئیس - آن هم طرح نبود . نه طرح بود نه پیشنهاد بود . يك عبارتی بود که نوشته بودید .

طباطبائی - پانزده نفر از نمایندگان مجلس آنرا امضاء کرده بودند؟ چطور طرح نبود؟

رئیس - میدانم ولی شما باید بنویسید که این طرح است پیشنهاد است چه چیز است اگر طرح است مقدمه لازم دارد بگیرد اصلاح کنید و بدهید و الا هر چیزی را که طرح محسوب نمی توان کرد . این که معقول نیست . طرح باید صورت قانونی داشته باشد

طوسی - بنده خواستم تذکرأ عرض کنم بدوست محترم خودم آقای طباطبائی که هیچ کاغذی هیچ نوشته بهیچوجه در دفتر مجلس مفقود نشده و نخواهد شد و هر چیزی که برسد محفوظ خواهد ماند

[۴ - بقیه شور در لایحه استخدام شش نفر مستشار امریکائی و تصویب آن]

رئیس - دزماده از لایحه استخدام مستخدمین آمریکائی مانده است - ماده هفتم قرائت شده و مذاکره هم شده است باز هم قرائت میشود .

ماده ۷ - وزارت دارائی مجاز است حقوق مستشاران آمریکائی را که بموجب این قانون استخدام میشوند و حقوق آنها را که فعلاً در ادارات مالی مشغول انجام وظیفه میباشند بنحوی پرداخت نماید که حقوق خالص آنها کمتر از میزان مصوبه مجلس شورای ملی نباشد

رئیس - آقای انوار

انوار - در این موضوع شاید بیشتر از آقایان نمایندگان مجلس اجازه خواسته بودند که صحبت کنند آقای معذل هم اظهاراتی در این زمینه کردند و مانند این جلسه که امروز هم مطرح بشود و صحبت بکنیم و بنده هم این جا امر لازمی میدانم باندازه ای که بتوانم در این باب مجاهدت بکنم و عقیده خود را بر عرض مجلس برسانم و امیدوارم مجلس را کثرت مجلس توجهی بکنند و تفاوت عادلانه درباره عرایض من بفرمایند . و مخصوصاً آقای معذل که در کمیسیون بودند آقایان دیگر هم بودند آقای مخبر کمیسیون بودجه هم تشریف داشتند و در این

باب شرح مابقرایان کردند و مجلس را از جریان اطلاع دادند که بجهت ترتیب این لایحه از کمیسیون گذشته خدا میداند آقای وزیر دارائی خودشان در آن جلسه کمیسیون تشریف داشتند و متأثر شدند و این را گذاشتند و گفته باشند تا خود رئیس دارائی بیاید که جریان پیدا کند حالا بنده هم باز شمه ای از آنرا در این جا عرض میکنم و توجه میدهم نمایندگان محترم را و عرض میکنم آقایان دوره سیزدهم دارد باآخر میرسد ماوقتی که از این جا میرویم بنده بخودم میگویم بکس دیگر کاری ندارم ماوقتی که از این جا بیرون میرویم پیش وجدان و آن عذاب روحانی ما را اذیت نباید بکند آن عذاب وجدانی که بالا ترین عذاب ها است نباید بما صدمه و آزار بزند اصل موضوع این است که بنده عرض میکنم ایرانی که امروز احتیاج به مستخدم پیدا کرده و معتقد است که از خارج بیاورد این خارجی هم وقتی استخدام شد و آمد به کشور ما در این جا با همه علی السویه است. اگر چه از دولت متفقین ما باشد از دولت شوروی یا انگلیس یا آمریکا این متخصص که آمد با سایر مستخدمین ها علی السویه است ایران هم بحمدالله همیشه بهمه با نظر صلح جوئی و سازش نگاه میکنند. متفقین ما هم اینها هستند. ولی خوب فی حد ذاته ما يك ملت هستیم که همیشه صلح طلب بوده ایم همیشه هم سازش با عنوان صلح داشته ایم بنابراین ما می توانیم دست دراز بکنیم و از هر کشوری مستخدم و مستشار بیاوریم وقتی که ما مستشار و مستخدم آوردیم. آن مستخدم و مستشار اول باید قانون اساسی ایران را نگاه بکند قانون استخدام کشوری ایران را نگاه بکند قانون استخدام خارجی را نگاه بکند و باید حفظ استخدام بکند و قوانین ما را در تحت نظر بگیرد ما که میرویم آدم جاهل استخدام کنیم لابد میرویم دکتر در حقوق میآوریم معنای دکتر در حقوق را هم آنچه که بنده شنیده ام این است که آن کسی که میآورد و دکتر است علم به قوانین آن کشور دارد دولت ایران هم با زحمات آن پادشاهی که رفت و من غلط کردم گفتم الخیر فی ما وقع - لآخر فی ما وقع در نتیجه زحمات ایشان تمام آن پالهنک ها و تمام کپر ها

و فشارها بحمدالله از بین رفت. و دولت مستغنی بود از حیث قشون از حیث مالیه از حیث قضائیه از حیث خارجه از حیث اقتصاد و از هیچ جهتی ما بحمدالله کیری نداشتیم ملاحظه ای نداشتیم میکنم همان جور که حدیث شریف نبوی است بعثت علی الاحمر و الاسود. تمام علی السویه بودند یعنی هر کس که وارد شد در خاک ایران در تحت قانون ایران متساوی الحقوق است شاه و غیر شاه. وزیر و غیر وزیر. رئیس و غیر رئیس همه در کشور ایران متساوی الحقوقند وزیر و رعیت در مقابل قانون متساوی هستند و امتیازی ندارند یک فرد بر فرد دیگر همان جقی که آن سید قرشی دارد آن سیاه جشی هم دارد همان جقی که ما داریم آن کسی که در اقصی بلاد ایران است دارد و باید از قانون ایران استفاده کند و همان حقرا آن کسی که در مرکز و پهلوی پادشاه نشسته است باید استفاده کند و همان منافی را که پادشاه ایران از قانون میبرد آن رعیت هم میبرد چرا؟ چون حکومت ما حکومت ملی و دمکراسی است و حکومت قانون است. پس غرض چه چیز است؟ غرض این است که مانی توانیم بیکدسته ایرا که میآوریم امتیازی برای آن دسته قائل بشویم. مگر اینکه قانونی بیاید و بگذرد که ما باید این حقوق را برای مستشار بطور علیحده قائل شویم. اگر مجلس رأی داد و همچو قانونی از مجلس گذشت که باید این مستشار کلیه در تحت آن قانون نباشد بنده حرفی ندارم اگر مجلس شورای ملی رأی داد و دوبرتبه خواست پالهنک کاپیتولسیون را در ایران ایجاد کند آنوقت... خدا نکرده خدا نخواسته خدا نکند زبانم لال که من این حرف را این جا بزنم و امکان ندارد که مجلس شورای ملی این حرف را بزند و نخواهد زد) بنا بر این حالا که این طور است من حرفش را هم نمی زنم من در کمیسیون هم عرض کردم اعضای کمیسیون هم همه تصدیق کردند که ما این مستخدمینی را که استخدام کردیم و جمع کردیم احتراماتشان نزد ما محفوظ است با نظر تکریم و تعظیم با آنها نگاه میکنیم لکن باید در خاک ما با ما مساوی باشد و اگر قوانینی در ایران هست باید در منافع آن قوانین و در صورتیکه

تصور میشود سهم و شریک باشند. اینکه میفرمائید اگر قوانینی بعداً وضع شود شامل اینها نشود بنده مخالفت کردم اعضاء کمیسیون هم دوسه مرتبه بینی و بین الله مخالفت کردند و این ماده ۷ را قبول نکردند. بعد در جلسه دیگری بود که این لایحه و این ماده قبول شد آقای وزیر مالیه هم تشریف داشتند و عبارت ماده را خواندند و گفتند کجای این عبارت تویش کاپیتولسیون است بلی! درست است لفظ کاپیتولسیون تویش نیست اما گفتند اینها از این پولی که در این قانون برایشان مقرر شده نباید کمتر گیرشان بیاید. یعنی اگر دولت ایران فردا يك قانونی بگذراند که مستخدمین دولت ایران هفته ای یکروز حقوق بگیرند یا يك ماه کلیه حقوق بگیرند همین جور که در ممالک دیگر هم واقع شده است همانطور که ترکیه کرد در این صورت چرا آنها نباید مشمول این قانون باشند؟ حرف من همین است که اینها مستخدم ایرانند و مطیع قوانین ایرانند و در تحت قوانین ایرانند چرا نباید مشمول باشند؟ بنده اینرا عرض میکنم این ماده را بردارید بعد از خاتمه کار انشاء الله ما حاضریم ملت هم تصدیق میکند انشاء الله که من لیاقت و کالت مجلس را دارم یعنی آن دورها بکه میخواهند اینها تشریف ببرند بنده بیایم در این جا موافقت کنم مجلس موافقت کنید که يك انعام يك فوق العاده يك قالیهای خوب و يك چیزهای خوبی که در ایران اهمیت دارد برداریم و بعنوان پاداش تقدیم کنیم باین آقایان. ولی با این ماده من مخالفم و فردا که ما میخواهیم از این مجلس بترسیم باید دارای يك سربلندی و شرافتی باشیم فکر کنید کاپیتولسیون را ایجاد نکنید هر چیزی اولش جزئی است بعد کلی میشود معاهده تر کمانچای در اولش خیلی جزئی بود عباس میرزا هیچ ملتفت نبود این چیزها را بعد از آن رفته رفته دیدید که چطور شد و چه اثرات شومی داشت که در همین داخله يك زمانی که در ب فلان اطابق میرفتیم از دست قزاق ها چه میکشیدیم. بلی هر امری اول جزئی است و بعد کلی میشود. پس تا اختیار در دست خودتان است مراقبت کنید خدا را شاهد و ناظر بدانید اخلاف آتیها را

در نظر بگیرید و به بینید این ماده ای که این جا نوشته اید فردا برای ما يك سیئه بزرگی ایجاد خواهد کرد این را در نظر داشته باشید. این حاصل عرایض بود.

مخبر کمیسیون بودجه (امیر تیمور) - بنده در جلسه قبل توضیحات مفصلی در این زمینه بعرض مجلس رسانده بیش از آن هم عرض نمیکنم ولی همانطور که آقای وزیر دارائی فرمودند در کمیسیون مذاکره شد منظور و مقصود ایشان این است که این حقوقی که برای مستخدمین خارجی مقرر شده است این حقوق خالصاً با آنها تسلیم شود یعنی همان ده هزار دلار یا ۱۲ هزار دلار سالانه که فرضاً مقرر شده يك دلار هم کم نشود حالا انجام این مقصود را بهر جور و هر نظری که صلاحیت میدانید تأمین بفرمائید ایشان هم موافقت خواهند فرمود اگر بجای عبارت ماده عبارت بهتری در نظر دارید پیشنهاد بفرمائید بنده موافقت میکنم قبول میکنم که رفع نگرانی هم بشود.

رئیس - آقای طهرانچی.

طهرانچی - بنده اصولاً با استخدام مستشاران خارجی مخالف بوده و هستم. این موضوع در سر جای خودش محفوظ اگر هم بنا است متخصصین خارجی استخدام شوند البته مزیت دادن آنها بسایر افراد ایرانی يك کار فوق العاده غلطی است چون هیچوقت نمیشود مالیاتی که در مملکت پرداخته میشود و خارجی و داخلی در مقابل آن یکسان است فرقی قائل شد که فلان دسته از مستخدمین خارجی ندهند چرا؟ آنها هم در مقابل حقوق کاملاً با سایر کارمندان ایرانی یکسان هستند و فردا اگر این طور بشود عرض کنم که تمام مؤسسات خارجی یا اشخاص خارجی که در این مملکت هستند میخواهند از این ترتیب استفاده کنند و یواش یواش وارد در این مبحث می شوند که مجلس شورای ملی فلان دسته از مستخدمین را مستثنی کرده است ما راهم از پرداخت مالیات باید مستثنی کند بنده تعجب میکنم ملاحظه بفرمائید جناب آقای وزیر دارائی این حقوقی که به ایشان میدهد حقوق چند تا مدبر کل و چند تا معاون و چند تا

وزیر است استدعا میکنم بفرمائید جنابعالی که خودتان وزیر این کشور هستید حقوقتان را با این دوازده هزار و پانصد دلار و سایر مزایائی که این مستخدمین دارد از قبیل سوخت و روشنائی و خانه مقایسه بفرمائید به بینید چند برابر شما می گیرند؟ خوب پس چرا نباید مالیات بدهند؟ بعلاوه این جا عطف فرموده اید به مستخدمین گذشته در صورتیکه آنها کمتر ازشان تصویب شده و چندین ماه است گذشته و تمام مخارجشان را هم از قبیل سوخت و روشنائی و خانه هم را در نظر گرفتیم و این تحمیلات بزرگ ببود چه ملت فقیر ایران شده است حالا بیائیم آنها را هم مستثنی کنیم که شما مالیات ندهید، مقصود بنده این است آقایان را باز میگذارند که بعد ها لوایح مالیاتی که می آید توی مجلس برای مستخدمین و غیر ذلک آنها خودشان را قبلاً معاف کرده باشند و این خوب تربیی نیست! بنده این را خواهش میکنم با حذفش موافقت بفرمائید چون این ماده موافق با مصالح این مملکت نیست.

وزیر دارائی - بنده در جلسه قبل هم شرحی در این

موضوع عرض کردم گمان میکنم آقای طهرانچی تشریف نداشتند عرض کنم موضوع این است که اولاً این آقایان مستشاران که بخدمت ایران دعوت میشوند این يك مالیاتی را در مملکت خودشان می پردازند و اگر این جا هم يك مالیاتی پردازند دیگر چیزی برای زندگی آنها باقی نمی ماند راجع بحقوقشان هم که فرمودید البته پریروز هم عرض کردم حقوقانی که در امریکا داده میشود به مستخدمین و غیر ذلک طرف نسبت با حقوقانی که ما در ایران میدهیم نیست البته آن حقوقات با حقوقات ما خیلی فرق دارد ولی چون ما محتاج هستیم و چون مجلس شورای ملی تصویب کرده است مستخدمینی را دعوت کنیم برای خدماتی و این قسمت را هم البته توجه داشته ایم همانطور که نسبت بسایر مستخدمین سابق هم همین نظریات را ملحوظ داشتیم باید این حقوق با آنها داده شود زیاد هم نیست البته نمی شود متوقع بود از يك مستخدمی از دولت مملکت امریکا پامیشود می آید

اینجا از آن حقوقی هم آنجا می گرفته است کمتر بگیرد - پس این حقوقاتی که برایشان معین شده است روی این اصل است بنابراین میخواهند ثابت باشد - آقای انوار خودشان فرمودند ممکن است فردا مجلس شورای ملی صلاح بداند مستخدمین مملکت یکماه حقوق نگیرند دو ماه نگیرند سه ماه نگیرند یا چهار کنند اما يك مستشاری که از خارج می آید در این مملکت او میخواهد روی زندگانی داخلی خودش اطمینان داشته باشد که چه بار داده می شود از این جهت پیشنهاد کرده اند که حقوقشان مقطوع باشد که اگر شما يك مالیاتی برای مملکت لازم دانسته وضع کنید او نمی تواند زندگی کند و باید منصرف شود و استعفا بدهند و از کار کناره گیری کند البته این مطابق قراردادش هم درست در نمی آید عبارت را هم درست دقت بفرمائید این اشکالی که آقای انوار فرمودند و از نیست چون باید کسی قرار داد طرفینی است و بین دو نفر است وقتی که در خود ایران يك کسی یا يك کسی قراردادی منعقد می کند که من ماهی صد تومان خالص از شما میگیرم و فلان کار را میکنم. اگر يك عوارضی هم داشته باشد بعهده شما است این هیچوقت امتیاز و غیر ذلک نیست و بهیچ جای دنیا هم بر نمی خورد.

طهرانچی - اضافه تر بدهید.

وزیر دارائی - آخر معلوم نیست که چه اندازه است

که ما زیاد کنیم و اضافه بکنیم ما گفتیم هر چه که باو تعلق میگیرد یعنی بقدر مالیات و غیر ذلک که باو تعلق میگیرد دولت جبران کند که در واقع باو همان حقوقی که دولت تعهد کرده است و مجلس تصویب کرده است داده شود و بنظر بنده در کمیسیون هم خیلی روی این زمینه صحبت شد و این زمینه را البته بهتر صلاح دانسته اند معذالک اگر حالا يك پیشنهاد دیگری دارید که این مقصود را برساند آقایان هر نظریه ای بدهند که این مقصود را تأمین کند بنده حاضریم که این نظر تأمین بشود.

جمعی از نمایندگان - پیشنهادات قرائت بشود

رئیس - آقای انوار شما پیشنهادی دارید.

انوار - بنده پیشنهاد حذف ماده را کرده ام پیشنهاد حذف شده است آقای شش نفر را آقای تدین آوردند عین همین ماده بود آنجا در کمیسیون و حذف شد حالا هم پیشنهاد حذف را کرده ام اگر هم ارفاق می خواهید بکنید باید در تحت يك ماده جدا گانه باشد لا آن پیشنهاد حذف را تقدیم میکنم. چشم

رئیس - آقای رضوی

رضوی - عرض کنم با مذاکرانی که پریروز در اینجا شد بنده تصور می کردم آقای وزیر مالیه فرصت را از دست ندهند و در این چند روز فاصله بین دو جلسه يك نظر به اصلاحی و تعدیل در این موضوع بفرمائید بنده البته نمی خواهم که مثل بعضی از آقایان اظهار این مطلب را بکنم که نویسنده این ماده واقعاً دارای سوء نیتی که در اذهان الان جای گرفته است بوده و خواسته است که يك حقی از دولت ایران و مملکت ایران اساساً سلب شود. البته بنده همچو سوء ظنی ندارم ولی قدر متفقین و قدر مسلم این است که با طرح شدن این نوع لوایح در مجلس شورای ملی تولید و ایجاد يك نگرانی و سوء ظن حقیقی برای مملکت میشود که روی هم رفته موافقت کردن با يك چنین موضوعی الآن بایک چنین فکری شایسته نیست و در هر حال عجله موافقت کردن در این مطلب که تصور می رود يك سوء تفاهمی شده است این خوب نیست و بهتر است که آقایان اساساً این را توجه بفرمائید که با حسن نظر بعقیده بنده بهتر است روی این موضوع اقدام کرد بنابراین بنده عقیده دارم اساساً که اینجا هم اجازه داده شود این لایحه از دستور خارج شود و گذاشته شود برای جلسه دیگر و در آنجا مخصوصاً خود حضرتعالی با رئیس کل دارایی مذاکره بفرمائید يك راه حلی که تأمین هر دو نظر را بکنند تهیه بفرمائید و به مجلس تقدیم بکنید. عرض کنم که در کاغذی که دکتر میلیسپو به آقای وزیر نوشته اند و برای آقایان خوانده شد ایشان درج کرده بودند مالیاتی که پرداخته میشود زیاد است و مخارج زیاد است مخارج در ایران گزاف است اگر ممکن بشود این

مالیات سالیانه بآنها تعلق بگیرد البته حرف دیگری که ایشان ندارند حالا این موضوع مطرح است اگر بنا باشد همینطور بدون اصلاح و مسکوت عنه بماند و یا با عدم اصلاح بگذرد تصور میکنم يك امری باشد که از عهده مجلس شورای ملی خارج است و حتی آقایان نمایندگان وظیفه شان نیست که در يك چنین موقعی يك چنین ماده ای را تصویب کنند و پیشنهاد بنده این است که اگر موافقت بفرمائید يك جلسه بتعویق بیفتد با مستشاران و هیئت دولت مذاکره بفرمائید و يك نظری اتخاذ کنند که هر دو نظر تأمین بشود هم منظور آقایان هم نظریه مجلس شورای ملی.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

منشور - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

منشور - در جلسه گذشته که حضرتعالی تشریف نداشتید آقای دکتر طاهری مجلس را اداره میکردند وقتی که این ماده مطرح شد جمعی از آقایان در این موضوع صحبت کردند و موضوع هم با اندازه ای اهمیت دارد که اجازه بفرمائید هفت هشت دقیقه دیگر صحبت بشود. آقا این موضوع خیلی اهمیت دارد مخصوصاً از نظر لایحه مالیات بر درآمد که از طرف دولت پیشنهاد شده است و الآن هم در کمیسیون مطرح است اینها با هم ضد و نقیض است و کوسه و ریش بهم میشود شما اگر بخواهید بواسطه گذراندن این ماده آنها را از پرداخت مالیات معاف بفرمائید نمیشود در لایحه مالیات بر درآمد برای کمک بکارمندان نوشته شده است که از مالیات باید معاف بشوند حالا چون آقای دکتر میلیسپو می بیند آن امور را بی مطالعه آورده به مجلس و در نتیجه پافشاری اعضاء کمیسیون مورد موافقت نشد این موضوع را باین شکل آورده است و پیشنهاد کرده است که اینها از مالیات معاف بشوند و این واقعاً از ایشان تعجب است که اظهار میکنند من مالیات بر درآمد را نمی خواهم بدهم اساساً چرا این موضوع را مخلوط میکنند با استخدام این عده يك عده فعلاً استخدام میشوند و اینها کاملاً مطلع هستند که در هر مملکتی که مالیه

دارد باید همه مالیات بدهند مخصوصاً در امریکا که تا سه هزار دلار اشخاصی که متأهل نیستند و اشخاصی که متأهل هستند تا چهار هزار دلار معاف هستند و این خیلی اسباب تعجب است آقای وزیر دارائی می فرمایند که اینها میگویند چون ما يك مالیات باید آنجا بپردازیم در صورتی که در امریکا معمول است اشخاصی که از خارج عایدی دارند از عایدی آنها مالیات کسر نمیشود و اگر واقعاً بخواهند اینها مالیات ندهند باید نسبت بمالیاتی که فعلاً مقرر است بدهند و اگر مالیاتی بعداً وضع شد نسبت بآن معاف بشوند والا اینطور که نمیشود فقط برای اینکه خودشان از مالیات معاف بشوند يك همچو موضوعی را مطرح کنند و این موضوع اساسی را لغوش کنید باین جهت بنده با کفایت مذاکرات مخالفم...

دشمنی - آقا ایشان بعنوان مخالفت با کفایت مذاکرات در اصل موضوع داخل میشوند.

منشور - آقا شما يك موضوع را بهانه میکنید و دو ساعت حرف میزنید. شما حق ندارید بمن ایراد بکنید حق ندارید مزاحمت کنید به نطق يك نفر و کیل.

ملک مدلی - یکساعت است سر يك ماده صحبت میکنند اینک عملی نیست.

رئیس - پیشنهاد آقای نراقی و یمین اسفندیاری پیشنهاد مینمایم ماده هفت بطریق زیر اصلاح شود: وزارت دارائی مجاز است مستشاران امریکائی را که بموجب این قانون استخدام میشوند و مستشاران امریکائی را که فعلاً در خدمت وزارت دارائی هستند از پرداخت مالیات بر درآمد معاف نماید.

رئیس - آقای نراقی.

نراقی - آقای انوار توجه بفرمائید بر حسب ظاهر این پیشنهاد این است که آقایان مستشاران را از پرداخت مالیات معاف کنیم یعنی صورت ظاهر این است که میخواهیم يك امتیازی برای آنها قائل بشویم اما وقتی که با عبارت ماددای که از تصویب کمیسیون گذشته تطبیق بفرمایند می بینید رفع بلك ابهام و سوء تفاهم را بوسیله این پیشنهاد خواسته ایم

بکنیم در عبارت ماده نوشته شده است بنحوی به آنها حقوق داده شود که حقوق خالص آنها از این مبلغ مصرح در اینجا کمتر نباشد این مبهم است یعنی مالیاتهای بر درآمد ایران را تحمل نکنند شاید مالیات بر درآمد خارجی را اگر بر آنها تحمیل میکنند تحمل بکنند معذک حقوق خالص آنها از فلان مبلغ کمتر نباشد برای اینکه رفع این سوء تفاهمات بشود و مشخص و معین باشد که حقوق اینها چه مبلغ است و از خزانه چه مبلغ بآنها باید داده شود و چه مبلغ خالص بآنها داده میشود بنده پیشنهاد میکنم که اینها را از پرداخت مالیات بر درآمد معاف بدارند و در واقع این مبلغ که در قانون نوشته شده عاید آنها خواهد شد آقای وزیر دارائی هم موافقت بفرمایند و آقای مخبر کمیسیون هم موافقت بفرمایند که باین ترتیب رفع این شبهه بشود و این راهم عرض کنم که این تا یکی دو ماه پیشتر نیست برای اینکه قانون مالیات بر درآمد جدید که الان در کمیسیون مطرح است و تصویب میشود در آن قید شده است که حقوق بگیرها که از خزانه دولت حقوق میگیرند از پرداخت مالیات بر درآمد معاف هستند وقتی که آن تصویب شد خواهی نخواهی این عمل خواهد شد پس پیشنهاد بنده برای یکی دو ماه است در حقیقت و رفع اشکال هم میکند **مخبر** - اشکال آقای انوار و سایر آقایان از نظر کمی و زیادی حقوق و پرداخت حقوق نیست آقایان مخالفت نکردند که زیادی ندهید آقایان می فرمایند در ایران مستخدمین داخلی و خارجی همه باید تابع مقررات کشوری باشند و اگر بنا باشد از حقوق آنها هم قسمت مالیاتی حذف بشود آنرا طوری بکنند که بر اصل حقوق اضافه شود بنده برای تأمین نظریه آقایان و برای اینکه برای آقایان اشکالی باقی نماند يك چیزی بنظم رسید اگر موافقت بکنند اینطور نوشته شود معادل مالیاتی که در ایران بحقوق مستشاران امریکائی که بموجب این قانون استخدام میشوند یا آقائیان که فعلاً در ادارات مالی مشغول انجام وظیفه هستند تعلق میگیرد بعنوان انعام در وجه آنها بپردازید و این رفع اشکال را میکنند معهدا البته بسته بنظر مجلس است.

یمین اسفندیاری - بنده هم پیشنهاد کرده ام اجازه بفرمایند توضیح عرض کنم.

رئیس - بفرمائید.

یمین اسفندیاری - بنده پیشنهادی را که آقای نراقی کردند موافق بودم و امضا کردم منظور از این تذکر چیست آقای انوار شما باید يك فرقی بین مستخدمین خارجی که دعوت میکنید برای خدمت یا مستخدمین خودتان که در مملکت مشغول خدمت گذاری هستند قائل بشوید (يك مؤسسه امریکائی نیست که بخواهند بیایند اینجا کار بکنند که ما بگوئیم با سایر اشخاص نباید فرق داشته باشند نه آقا اینها اشخاصی هستند که شما دعوت کرده اید احتیاج داشتید که بیایند خدمات شما را انجام بدهند حالا اینها یا همین اندازه حقوق میگیرند یا کمتر یا بیشتر بالاخره موافقت حاصل شده است بین دولت ایران و دولت امریکا که این اشخاص (مطابق آن ماده قانونی که نوشته شده بود و ما موافقت نداشتیم) مطابق مبلغی که اگر آنها در خارج هم مالیات بپردازند بر وجه کشور ایران تحمیل بشود و از طرفی هم مالیات را هم که نباید از نظر دور کرد آنها هم چون برای خدمت دولت ایران دعوت شده اند نذر که نداشته اند آن حقوقی را که در امریکا میگیرفته اند در ایران هم بگیرند و يك مبلغی هم بابت مالیات بجناب عالی که آقای انوار هستید در ایران بپردازند این پیشنهادی که شده است اگر موافقت بفرمایند هم نظر جناب عالی تأمین شده است و هم آن ماده اصلاح شده است بنده تصور میکنم با توضیح آقای نراقی باینکه تا دو سه ماه دیگر بکلی این قضیه از بین میرود با این پیشنهاد موافقت بفرمائید که این آقایان از این مالیات بر درآمد معاف بشوند تا بتوانند بوظایف خدمت گذاری خودشان اقدام کنند و برای انجام خدمت حاضر باشند.

وزیر مالیه - بنده بجای ماده این پیشنهادی را که آقایان کردند قبول میکنم.

رئیس - آقای انوار

انوار - آقای یمین اسفندیاری قربان وجود مبارک شوم خیلی دینلمات همتی احسنت خیلی دینلمات هستی

من باید زانوی شمارا ببوسم هیچ نخواستم کمک مرا بکنی چنان حمایت از مستشاران امریکائی کردی که اگر خودشان هم بودند باین خوبی نمیتوانستند دفاع کنند بنده میگویم ما نمیتوانیم نسبت به مستخدمین خارجی خودمان امتیازی قائل بشویم ما مستخدم از اتحاد جواهر شوروی داریم از انگلیس داریم (یمین اسفندیاری - نداریم) اجازه بدهید قربان وجود مبارک آقای یمین یمین و یمینی و یمینی الله خیلی زرنگی ماغیر از مستخدمین امریکائی در این مملکت باز هم مستخدم داریم فردا اگر آن مستخدمین برگردند و بگویند آقا چه فرقی است بین ما و آنها ما هم مستخدم خارجی هستیم علت اینکه درباره آنها همچو مرتحمی میکنید چه بوده است بنده میگویم چون آقای یمین آنجا موافق بود است و با شما موافق نیست اینک نمیشود نه آقا مجلس باید قضاوت بکند که میان مستخدمین خارجی فرقی نگذرد و ما هم نظر بقوانین مان نباید فرق بگذاریم هر چیزی که در باره این مستخدم قائل شدیم در باره دیگری هم قائل شویم و این کار را بکنیم بنده مخالف امتیاز هستم نه مخالف این هستم که پول داده شود یا داده نشود امتیاز نباید باشد مستخدمین ما تمام علی السویه باید باشند مقصود این است که امتیاز نباشد شما میفرمائید باشد چون که آمده اند اینجا و نیامده اند برای آقای انوار مجاناً کار بکنند کی من گفتم مجاناً کار بکنند! آقا سالی دوازده هزار و پانصد دلار و صدی بیست مخارج هم که بالغ بر چهل و هشت هزار ریال میشود به بینید چقدر میشود بودجه ایران به کجا خواهد رسید حالا ما پول هم بدهیم امتیاز هم قائل بشویم. چرا؟ چه کار کرده اند؟ آن سر کچلی را که خوب کرده اند کجا است که هم پول بدهیم و هم امتیاز قائل بشویم بنده میگویم امتیازی نباید قائل بشویم.

وزیر دارائی - اصولاً آقای انوار باید توجه بکنند که قرار داد هر طوری ممکن است مابین دو نفر بسته شود قرار داد منوط بر رضایت دو طرف است هر طوری که با یکدیگر توافق کردند بسته میشود این نه امتیازی است و نه چیزی دیگر این توافق و تراضی پیدا شده است آقایان مستشاران

هم آمده اند، در این کشور و مجلس شورای ملی هم رأی داده است و تصمیم گرفته اند آقایان هم که اینجا آمده اند آن هم مشغول يك خدماتی هستند و شب و روز مشغول خدمتگذاری باین مملکت هستند و امیدواریم که ما هم بتوانیم از وجود آنها استفاده بکنیم و خدماتی باین مملکت از حیث اقتصادی و مالی بکنیم و نباید برای يك امور جزئی اینقدر اشکال بکنیم برای اینکه نتیجه اش را باید منتظر باشیم البته امیدوار هستیم نتیجه آن هم بزودی معلوم بشود البته تا بحال یک قدری پیشرفتهائی هم شده است بعد هم بتوانند عملیاتی بکنند که نفع کشور باشد.

رئیس - پیشنهاد آقای طباطبائی

ماده ۷ - مستشاران امریکائی که بموجب این قانون استخدام میشوند و آنهایی که فعلاً در ادارات مالی مشغول انجام وظیفه میباشند از این تاریخ از پرداخت مالیات بر درآمد نسبت بحقوقی که از دولت میگیرند معاف میباشند.

رئیس - آقای طباطبائی

تباطبائی - بنده دیدم اینجا چون يك مطلب بدیهی اینقدر صحبت میشود این است که بنده هم پیشنهاد کردم که عرض کنم شما خودتان میفرمائید که قرارداد دو طرفی است تراضی هم کردیم تصویب هم کردیم تمام شد دیگر صحبت از کار دو ماه پیش نیست بنده هم اینجا قید کردم از این تاریخ یعنی آنهایی که حالا استخدام میشوند مشمول این قانون هستند ولی آنهایی که قبلاً استخدام شده اند از هفت هشت ماه پیش و پول گرفته اند و مالیات هم داده اند حالا دیگر آمدن و قرارداد او را بهم زدن برای يك چیز جزئی کار خوبی نیست و این پیشنهاد نظر آقایان را تأمین میکند.

هاشمی - بنده هم يك پیشنهاد دیگری داده ام،

رئیس - پیشنهادها همه خوانده میشود بعد رأی بگیریم

وزیر دارائی - این پیشنهاد را چون آقایان موافقت دارند

بنده هم موافقت و قبول کردم.

بعضی از نمایندگان - رأی بگیرند بماده

پیشنهاد آقای هاشمی

رئیس - پیشنهاد آقای هاشمی

پیشنهاد میکنم که پس از جمله پرداخت نماید نوشته شود پس از کسر مالیات حقوق خالص آنها.

رئیس - آقای هاشمی

هاشمی - عقیده بنده این بود که از مجموع پیشنهادات يك عبارت خوبی در بیاید اساساً بنده هم گویا هم عقیده آقای انوار باشم و امتیازی چندان قائل نباشم ولی پیشنهاد دیگری شده است که باید آنطور قائل بشویم بنده اینطور پیشنهاد میکنم پرداخته شود بمستشارانی که استخدام میشوند بنده پیشنهاد کردم عبارت اینجور نوشته شود: بنحوی پرداخت نمایند که پس از کسر مالیات حقوق خالص آنها کمتر از میزان مصوبه مجلس شورای ملی نباشد. این يك جور است بالاخره مطلب يك مطلب است اما اینجا تصریح دارد که کسری مالیات را دولت در هر ماه در نظر بگیرد و بعد از کسر کردن مالیات يك ميزانی را بآنها بپردازد.

مخبر - اجازه میفرمائید؟

رئیس - پیشنهادات دیگر خوانده نشده است.

مخبر - خوب پیشنهادات دیگر هم خوانده شود.

طوسی - آن پیشنهاد را دولت قبول کرده است بنده دو مرتبه میخوانم.

رئیس - بنظر بنده عبارت خود ماده قانون پیشنهاد آقای

تباطبائی بهتر باشد که از این تاریخ مقصود است وقتی که قانون هم گذشت از این تاریخ بموقع اجرا گذاشته میشود در واقع پیشنهاد شما با این ماده لایحه موافق است.

پیشنهاد آقای نراقی دو مرتبه قرائت میشود:

ماده ۷ - وزارت دارائی مجاز است مستشاران امریکائی را که بموجب این قانون استخدام میشوند و مستشاران امریکائی را که فعلاً در خدمت وزارت دارائی هستند از پرداخت مالیات بر درآمد معاف نماید.

بعضی از نمایندگان - رأی بگیرید آقایان

مخبر - با نظر آقای وزیر دارائی يك ماده ای نوشته شده است که بجای ماده ۷ نوشته شود:

وزارت دارائی مجاز است معادل مالیاتی که در ایران

بیمین اسفندیاری و طباطبائی آقایانی که موافقت دارند بر

بحقوق مستخدمین امریکائی که بموجب این قانون استخدام میشوند یا آنهایی که فعلاً در وزارت دارائی مشغول خدمت هستند در وجه آنها از این تاریخ بعنوان فوق العاده بپردازد

تباطبائی - این صحیح نیست این يك پیشنهاد خرج

است نه حقوق باین جهت در لایحه گذاشتن آن خلاف نظامنامه و ترتیب است و صحیح نیست ما فقط میخواهیم يك کار بکنیم و آن این است که آنهایی که البته مالیات پرداخته اند تا بحال آنها که گذشته و ما حرفی نداریم از حالا این سه نفر یا ۶ نفر که استخدام میشوند و مستشارانی که هستند در خدمت دولت از این تاریخ از پرداخت مالیات معاف باشند این پیشنهاد شما پیشنهاد خرج است در صورتیکه این حقوق است و آن صحیح نیست آن پیشنهاد بنده و آقای نراقی و آقای یمین اسفندیاری بهتر است.

مخبر - این هم پیشنهاد خرج میشود و بنده هم بنام کمیسیون با آن پیشنهاد نمیتوانم موافقت کنم بستمه به رأی مجلس است.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - حضرت تعالی اگر رعایت نظامنامه را بکنید این هرج و مرج دیگر نمیشود. بنده از نظر علاقه ای که بمقام ریاست و حفظ انتظامات مجلس دارم استدعا میکنم آقایان توجه بفرمایند و نظامنامه را اجرا کنند. يك پیشنهادی وقتی در مجلس شورای ملی میشود در يك موضوع ممکن است بیست تا سی تا پیشنهاد بشود. پیشنهاد کننده باید اول در پیشنهادش توضیح بدهد و مخبر کمیسیون هم میتواند موافقت یا مخالفت کند و بعد که مخالف صحبتش را کرد باید رأی گرفته شود و تکلیفش معلوم میشود و الا هی پیشنهادات را نگاهداشتن و رأی نگرفتن این سابقه ندارد و بر خلاف نظامنامه است. پیشنهاد آقای نراقی را وزیر مالیه قبول کرده است باید رأی بگیرد اگر آن قبول شد تکلیف معلوم میشود و دیگر این همه هرج و مرج هم اینجور پیش نمیآید. (صحیح است.)

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقایان نراقی و یمین اسفندیاری و طباطبائی آقایانی که موافقت دارند بر

خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده هشتم حذف شود.

ماده ۸ - سایر شرایط استخدامی سه نفر نامبرده بر طبق مقررات قانون مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ معین خواهد شد.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۸ آقایان موافقت بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. مذاکرات در کلیات ثانی است. آقای انوار فرمایشی دارید؟

انوار - بنده بخودم نوید و امیدواری میدهم که انشاء الله مطابق همان مطلبی که بنده در روزنامه ستاره خواندم ایران دارای يك استقلال کاملی است و هیچ این نوع موضوعها و کارها با استقلال تام ما ضرری نمی رساند. اولاد ایران از بین نمیروند، آزادی ایران از بین نمیروند. همین اولاد ایران است که در این مدت روزگار که در مقابل خطر است ایستادگی کرده است مقاومت بخارج داده است همه جور استقامت کرده است و نگذاشته است که حیات سیاسی خودش را از بین ببرد. این پیشنهاد هم مبنی بر همان مهمان دوستی ایرانیها است: مهمان دولت هستند چکارش بکنیم میگویند چون آنها از آن طرف دنیا آمده اند باینطرف دنیا باید از آنها پذیرائی بشود. حالا بنا بر این این موضوع را امیدوارم هستیم مجلس شورای ملی کاملاً تصدیق بکند که این موضوع امتیازی نیست که بمستخدمین بدهیم که يك عده دیگری هم حقوقی را تقاضا کنند. نه ما چنین امتیازی را قائل نشده ایم برای آنها و تمام افراد ایران که در این کشور هستند متساوی الحقوق هستند و همه مساوی هستند و امتیازی برای کسی نیست. ولی چون در آنجا مالیات گزافی میدهند این جا دیگر نباید نسبت بآنها تعدی بشود من آن رحم و انصاف ایرانیها را در برابرشان ملاحظه میکنم و میگویم شما رأی دادید و انشاء الله رأی شما باطل نخواهد بود و انشاء الله بعد ها چنین کاری را دیگر نکنید و حاضر نشوید امتیازی قائل بشوید زیرا هر چیزی اولین جزئی است بعد کلی میشود هر تبعیضی که بر ما وارد شده است اول بيك زبان ساده و بيك زبان دیپلماتی و بيك زبان که همه ما

ها را نرم کرده است بوده است و اینها خیلی تا بحال سر ما آمده است. ولی وقتی که درست متوجه شدیم دیدیم که آنها بمنزله يك پالهنکی بوده است که بر سر ما آمده است. امیدوارم که دیگر ما حاضر نشویم وزیر این بارها برویم و همین جور انشاء الله ایران همان طور که استقلال دارد باز هم داشته باشد و خواهد داشت. امیدوارم آقای وزیر دارائی هم اینجا بیایند و تصدیق کنند که این هیچگونه امتیازی نیست و تصور نشود که ما امتیازی قائل شده ایم برای يك دسته ای.

رئیس - آقای مؤید احمدی.

مؤید احمدی - استدعا میکنم مخصوصاً آقای انوار باین عرایض بنده يك توجه خاصی بکنند ایشان علاوه بر اینکه چند سال است که وکیل هستند دارای اطلاعات زیادی هم هستند این امور شخصی آقا مربوط به استقلال نیست (صحیح است) يك ارانی اگر در این مرحوم شد قانون ارث ایران درباره او اجرا میشود و يك نفر ایرانی اگر در پاریس مرد قانون ایران را در مورد او اجرا می کنند و يك پارسی هم اگر در ایران مرد قانون ارث پارسی را در باره اش اجرا میکنند. این دیگر مربوط به استقلال مملکتی نیست. اینها مستخدمینی هستند که ما اجیر میکنیم و میگوئیم مالیات ندهند این مربوط امور شخصی است دیگر این چه ارتباطی با استقلال مملکت دارد؟ (صحیح است) چه میفرمائید آقا؟ اجیر شدن از امور شخصیه است. این قانون مدنی را بردارید به بینید يك ایرانی هم میتواند بگوید من کار شمارا میکنم ماهی هم دوست تومان میگیرم و مالیات بر درآمد بنده هم با شماست این با استقلال مملکت چه مربوط است آقا این مربوط به استقلال نیست بنده میگویم که ما يك اشخاصی را اجیر کردیم باین شرط و بیایند اینجا خدمت کنند و بعد بروند پی کارشان و اینکه آقایان میگویند صدمه دارد این هیچ مانعی ندارد برای اینکه آنها در مملکتشان باید مالیات بدهند و هر چه زیاد کنید آنها را از شان میگیرند و این هم باز مانعی ندارد آقا (صحیح است - صحیح است).

رئیس - آقای یمین اسفندیاری.

یمین اسفندیاری - عرض کنم پایه احساسات آقای انوار گاهی بحدی میرسد که اسباب زحمت میشود و واقعاً برای اینکه ایشان اینجا دارند يك موضوع خیلی عادی که این را اصلاً اهمیت برای آن فرض نمیشود کرد يك امتیازی برایش قائل هستند که این امتیاز مورد ندارد. يك اشخاص اولاً آقای انوار بنده هیچ خارجی برای بنده فرق نمیکنند میخواهد آمریکائی باشد یا شخص دیگری باشد. ولی افراد آنها فرق میکنند با هم. ممکن است شما يك نفر سوئدی را اینجا استخدام کنید با يك شرایط سهل تری و ممکن است يك نفر دیگری را با يك شرایط سخت تری بیاورید استخدام کنید این موضوع امتیاز نیست آقا! این آمریکائی هائی را که شما آورده اید این جا خدمت بکنند میگویند ما باین شرایط حاضریم برای شما کار کنیم این موضوعی نیست که ما بتوانیم امتیازی برای آنها قائل بشویم و موردی دارد که شما نگران باشید در قسمت استقلال هم همانطور که آقا مؤید احمدی فرمودند تصور میکنم هیچ موردی نداشت که در این مورد جنابعالی این مطلب را با استخدام آمریکائی ها بیاورید بقصد اینکه استقلال ایران هم طوری که جنابعالی ایرانیتمتان غلبه دارد امیدوارم دیگران هم همینطور باشند و همیشه هم عقیده باشند امیدوارم نه فقط ما بلکه اولادهای ما هم که زنده هستند نسبت به استقلال مملکت علاقمند هستند هیچکس نتواند با استقلال مملکت صدمه ای وارد بکند (کافی است)

رئیس - آقای دکتر ملک زاده.

ملک زاده - عرض کنم چون خیلی یعنی دو جلسه در اطراف این ماده مذاکره شده است خود من استنباط میکنم ممکن است واقعاً يك سوء تفاهمی در اطراف این موضوع در خارج پیدا شود این است که می خواهم این دو موضوع اساسی را تذکر بدهم. یکی اینکه قانون و قانون گذار چه راجع بافراد مملکت و چه راجع بافراد خارجی حق دارد و می تواند استثنائاتی قائل بشود و وقتی قانون استثنائاتی قائل شد یعنی برای يك عده از افراد مملکت استثنائاتی قائل شد این هیچگونه موانع قانونی و حیثیتی و کیفیتی ندارد مثل اینکه خیلی از

قوانین داریم مثل قانون نظام وظیفه که يك طبقه ای را معاف کرده است این وقتی که قانون گذار يك عده ای را معاف داشت این دیگر قضیه استقلال و حیثیت و این چیزها نیست؟ شما استخدام کرده اید اشخاصی را اشخاص خارجی را و همینطور که گفته شد اینها میگویند من ماهی صد تومان میگیرم بشما خدمت میکنم حالا شما این را در مقابل يك امر مجهولی میخواهید بگذارید یعنی این معلوم نیست که این مالیات چقدر است ممکن است معاف نشوند ممکن است وضع این اشخاص طوری باشد که ۵۰٪ از حقوق امروزش را مجبور کنیم که بعنوان مالیات بدهد در این صورت او نمیتواند خودش را در مقابل وضع نامعلومی قرار بدهد او میگوید من ماهی صد تومان میگیرم و بشما خدمت میکنم مقطوعاً. من دیگر آقا نمی فهمم این حرف چیست و در اطراف آن اینجا قید چه موضوع و چه موردی دارد که در این باب پیشنهاد میکنند خصوصاً چون دولت در نظر دارد که کلیه مستخدمین را معاف کند از مالیات بر درآمد و چون اینها هم مستخدمین ما هستند معاف میشوند این دیگر حرف ندارد برای یکی دو ماه است نمیخواهید این کار را نکنید او هیچ منظوری ندارد میخواهد مبلغی را که با او قرار گذاشته اید باو برسد نمی خواهید این کار را نکنید. ممکن است همان پیشنهادی را که آقای امیر تیمور کرده اند.

جمعی از نمایندگان (با همه) - تمام شد آقا کافی است رأی رأی.

رئیس - رأی میگیریم بمجموع لایحه باورقه موافقین ورقه سفید میدهند.

(اخذ و شماره آراء بعمل آمده ۵۳ ورقه سفید و سه

ورقه کبود و ۵ ورقه سفید بی اسم شماره شد)

رئیس - عده حضار در موقع اعلام رأی ۸۶ با کثرت ۵۳ رأی لایحه تصویب شد.

[۵ - موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه]

رئیس - با اینکه مدتی است شعبه ها تعیین شده اند هنوز آقایان برای کمیسیون عرایض و مرخصی و کمیسیون مبتکرات عده ای که باید معین بشوند معین نفرموده اند. اگر اجازه بفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) و آقایان ترتیب شعبات را بدهند که زودتر این کار تمام شود (صحیح است) جلسه آتیه روز یکشنبه ۱۲ تیر ماه سه ساعت و نیم پیش از ظهر.

وزیر دارائی - خواستم استدعا کنم که یکی لایحه اسناد خزانه و یکی هم لایحه تبدیل زر به اسکناس جزء دستور گذارده شود.

رئیس - بسیار خوب. در دستور هم همین دو لایحه باشد.

[مجلس يك ربع ساعت پیش از ظهر ختم شد]

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

اسامی موافقین - آقایان: گدو - معینی - معتمدی - مؤید قوامی - گودرز نیا - دکتر لقمان - اصفهانیان - مؤید تائبی - اردبیلی - پناهی - عباس مسعودی - موقر - دکتر ملک زاده - مقدم - فیاض - دکتر غنی - دکتر طاهری - نواب یزدی - فرخ - ولایری - دبستانی - یمین اسفندیاری - ذوالقدر - نمازی - معدل - ناهید - دکتر ضیاء - ملک زاده آملی - هاشمی - نفقه اسلامی - رهبری - نراقی - پارسا - ساکینیان - طوسی - مهدوی - معتصم سنگک - فتوحی - مؤید احمدی - حریری - دکتر سنگک - لبقوانی - ملک مدنی - مرآت اسفندیاری - لاریجانی - جلائی - گرگانی - امیر ابراهیمی - ناصری - امامی - آزادی .
اسامی مخالفین - آقایان: امیر تیمور - انوار - نوبخت .
ورقه سفید بی امضاء - ۵

قانون

قانون اجازه استخدام شش نفر از اتباع امریکا برای همکاری رئیس کل دارائی

ماده اول - دولت مجاز است اشخاص نامبرده در پائین را که از اتباع های متحده امریکای شمالی هستند بعنوان همکاران رئیس کل دارائی بمدت پنجسال استخدام نماید .

آقای رکسن آپیکسلی بسمت معاون اداری با سالی ۱۲۵۰۰ دلار حقوق .

آقای فرد . آ . شاگمن بسمت معاونت برای تعیین قیمت ها با سالی ۱۰۰۰۰ دلار حقوق .

آقای لی کنت - بسمت کارشناس مالی با سالی ۱۲۵۰۰ دلار حقوق .

آقای برنارد لمب بعنوان رئیس اداره تحصیل مواد با حقوق سالیانه ۱۲۵۰۰ دلار .

آقای هربرت لون بعنوان معاونت با حقوق سالیانه ۷۵۰۰ دلار .

آقای ا . س . کان بعنوان معاونت با حقوق سالیانه ۱۰۰۰۰ دلار .

ماده دوم - آغاز خدمت این شش نفر از روزحر کتشان از امریکا محسوب میشود و پس از انقضای سه سال دولت ایران یا اشخاص مزبور مخیر خواهند بود دوسال باقی مدت استخدام را ادامه دهند یا فسخ نمایند ولی هر يك از طرفین باید قصد خود را دائر به فسخ قرارداد استخدام چهار ماه قبل از انقضاء سه سال اول بطرف مقابل اعلام نموده باشد .

ماده سوم - خانه و سوخت و روشنائی این شش نفر بهزینه دولت خواهد بود ولیکن اشخاص نامبرده مختارند در عوض آن معادل ۲۰٪ از حقوقشان دریافت دارند .

ماده چهارم - هزینه مسافرت بایران و مراجعت اشخاص مزبور و خانواده بلافصل ایشان از طرف دولت ایران تأدیه میشود و همچنین هزینه مسافرت در ایران برای انجام خدمت بهمه دولت خواهد بود .

ماده پنجم - در صورتیکه اشخاص مذکور قبل از پایان مدت استخدام فوت نمایند و یا در نتیجه خدمت بدولت ایران ناتوان شوند و از کار فرومانند دولت ایران معادل حقوق دوسال ورثه متوفی یا بخود او تأدیه خواهد نمود و همچنین هزینه برکشتن خانواده بلافصل متوفی یا خود او بهمه دولت ایران خواهد بود . هر گاه علل فوق در دوسال آخر خدمت پیش آید ورثه متوفی یا خود او فقط بدریافت حقوق مدت خدمت ذبحق خواهند بود .

ماده ششم - در صورتیکه قرار استخدام شش نفر مذکور بجهاتی غیر از آنچه در ماده پنجم ذکر شده پایان یابد دولت ایران بطور منصفانه با آنها رفتار خواهد نمود .

ماده هفتم - مستشاران امریکائی که بموجب این قانون استخدام میشوند و آنهائیکه در ادارات مالی مشغول انجام وظیفه میباشند از این تاریخ از پرداخت مالیات بر درآمد نسبت بحقوقی که از دولت میگیرند معاف میباشند .

ماده هشتم - سایر شرایط استخدامی شش نفر نامبرده برطبق مقررات قانون مصوب ۲۳عقرب ۱۳۰۱ معین خواهد شد . این قانون که مشتمل بر هشت ماده است در جلسه نهم تیرماه یکهزار و سیصد و بیست و دو بتصویب مجلس شورای

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

ملی رسیده است .